

Dinsdag 18 januari 1916 – ochtendeditie

Londen, 17 januari. Wij hebben de vijandelijke stellingen ten noorden van Ieper doeltreffend gebombardeerd en er een grote brand veroorzaakt.

Kardinaal Mercier te Rome.

Parijs, 17 januari. De Romeinse correspondent van de Echo de Paris verzekert dat kardinaal Mercier tijdens zijn verblijf te Rome een officiële verklaring over de betrekkingen tussen de Heilige Stoel en België zal publiceren.

Rome, 17 januari. Kardinaal Mercier is voornemens, de benoeming te vragen van een bisschoppelijke commissie, om de door Duitsers bedreven wreedheden in België vast te stellen.

Geïnterneerden op Urk.

Zaterdag heeft, zo meldt het Handelsblad, de opperbevelhebber van leger en vloot, generaal Snijders, een bezoek gebracht aan de Berg en de barak op Urk, waar een veertigtal Belgische, Franse en Engelse officieren is ondergebracht. De geïnterneerden werden door de commandant van het interneringsbureau bijeengeroepen en persoonlijk aan de opperbevelhebber voorgesteld. De generaal sprak de gezamenlijke officieren in een korte speech in het Frans toe, blijkbaar doelend op hun klachten en grieven. Hij toonde zich van een bijzondere welwillendheid, en met de meeste belangstelling liet hij zich inlichten omtrent hetgeen de vreemde officieren te berde hadden te brengen; de gezamenlijke geïnterneerden hadden aan een tweetal hunner de opdracht gegeven, als hun gemeenschappelijke woordvoerders op te treden.

De opperbevelhebber legde de verklaring af, dat hij, zoveel in zijn vermogen lag, aan de juist bevonden klachten tegemoet zou komen. Hij heeft de geregelde verloven op erewoord tot vijf dagen uitgebreid. En verder beloofde hij tegemoet te zullen komen aan de klachten over het voedsel, het gebrek aan eigen oppassers, terwijl ook het toelaten van bezoeken aan de geïnterneerden weer toegestaan wordt.

Dinsdag 18 januari 1916 – avondeditie

In de Vlaamsche Stem bespreekt De Wandeleire de uitbreiding van het Belgische ministerie in verband met de Vlaamse toestanden. Hij doet het onder het opschrift “onheilspellende voortekenen”. Na in herinnering gebracht te hebben, dat er eerst bekend is gemaakt, dat ook Cooreman, Liebaert en Schollaert, gewezen katholieke ministers, deel van de nieuwe regering zouden uitmaken en dat kort daarop werd medegedeeld, dat deze combinatie mislukt was, schrijft De Wandeleire:

Misschien heeft men aldus de indruk willen vestigen dat de wijziging slechts het gevolg is van verwickelingen in de binnenlandse (partij)politiek. Maar meer waarschijnlijk is dat hier eens te meer voor het Vlaamse publiek komedie werd gespeeld.

Immers, de heren Cooreman, Liebaert en Schollaert zijn, alhoewel Fransgezind, geboren Vlamingen. Dat zij op tijd en stond de Vlaamse wetten bekampten; dat o.m. de heer Schollaert nog in 1914 als voorzitter van de Belgische kamer, bij het ter stemming brengen der taalamendementen aan de “wet Pouillet” met een ongehoorde partijdigheid de zaken zo wist te draaien en in te wikkelen, dat hij tegen de duidelijk uitgesproken wil van de meerderheid der

kamerleden een voorafgaande stemming uitlokte die hem dan aanleiding gaf om de Vlaamse voorstellen niet ter stemming te brengen en zo aan de Vlamingen door valse list een nederlaag te berokkenen, die zij nooit zullen vergeten: dit alles zal de regering niet beletten ons bij de eerste gelegenheid te komen vertellen dat de Vlamingen geen deel hebben willen uitmaken van het nieuwe ministerie!

Verder schrijft De Wandeleire:

Wat de drie nieuwe ministers betreft is het nodig te herhalen dat het drie Vlaams onkundige franskiljons zijn? Dat zij alle drie steeds heftige tegenstanders zijn geweest en nog zijn van de Vervlaamsing der Gentse Hogeschool en dat een van hen, de heer P. Hijmans, de ergste vijand van Vlaanderen is, die ooit in het Belgische parlement heeft gezeteld. Geruststellend is dan ook voor ons de jongste kabinetswijziging niet, verre van daar. En nog meer onheilspellend is het nieuws dat de heer Hijmans ondanks zijn nieuwe waardigheid, de plaats van gezant te Londen zal blijven bekleden. Dat deze post, de voornaamste van alle, zonder twijfel (met het oog op de door Van der Velde erkende mogelijkheid van een toetreding van België tot de overeenkomst van Londen) bezet zal blijven door een zo onverzoenlijk Vlaamshater, ook nu deze naar alle schijn als lid van de regering naar Le Havre zal moeten verhuizen, komt ons voor van grote betekenis te zijn, als aanduiding voor wat “de nieuwe koers van onze buitenlandse politiek” zal worden.

In ieder geval is het een feit zonder voorgaande dat een dienstdoende minister, en in zulke tijden, als gezant in het buitenland geaccrediteerd blijft.

Alsof het nog niet voldoende onrustbarend was dat met de Brocqueville, Carton de Wiart, Pouillet e.a. nog Goblet d'Alviella,

Hijmans en Van der Velde de beschikking over Vlaanderens lot in handen krijgen, heeft volgens een later ontvangen bericht de regering besloten een gedeelte van haar ministeries, waarvan ook dat van buitenlandse zaken, naar Parijs over te brengen, "ten einde de afhandeling van de verschillende vraagstukken, welke zich tussen de Belgische en de Franse regeringen voordoen, te vergemakkelijken."

Wie zou van al deze wijzigingen voor ons volk en onze taal iets goeds kunnen verwachten? Drie Fransgezinden bij in het ministerie: het departement van buitenlandse zaken te Parijs gevestigd, en de heer Hijmans tegelijkertijd minister en gezant bij de machtigste der Ententemogendheden.

Onheilspellende voortekens voorwaar voor het ongelukkige Vlaanderen.